

JONG
LEREN

stichting
confessioneel
onderwijs

JL.nu

januari 2021

PERSONEELSBLAD VAN STICHTING JONG LEREN

5
JAAR

5 nieuwe directeuren
Wat is hun visie op
passend onderwijs?

Succescase passend onderwijs
"We zagen al snel een
ander kind"

Snapshots
Passend onderwijs in de
praktijk

Passend onderwijs

We steken de huidige periode met elkaar veel energie in het zo passend mogelijk maken van onderwijs in coronatijd. Dat vraagt flexibiliteit en inzet. Net als bij passend onderwijs.

De afgelopen maanden werd in de media volop geschreven en gesproken over dit onderwerp. Daarom hebben we er een themanummer aan gewijd: hoe zien wij passend onderwijs en wat zijn onze ervaringen? Het heeft geresulteerd in kritische noten en succesverhalen. Een afspiegeling van de praktijk.

Deze editie van JL.nu verschijnt trouwens op een bijzonder moment: we bestaan nu precies vijf jaar. Gefeliciteerd met ons eerste lustrum! Graag hadden we je uitgenodigd voor een spetterend personeelsfeest. Maar ja, corona... Dat houd je dus nog tegood.

JOHN
SYTSKE

Korte berichten

Stap voor stap energieneutraal

Na onze scholen in Bloemendaal (Theresiaschool), Heemstede (De Ark), Nieuw-Vennep (Antoniuschool), De LinQ, 't Venne, Opmaat, Lisserbroek (De Reiger), Aalsmeer (IKC Triade), Kudelstaart (De Ruimte) en Vijfhuizen (De Vijfsprong), heeft ook de Aloysiuschool in Overveen in oktober 112 zonnepanelen op het dak gekregen. We gaan stap voor stap door met het creëren van energieneutrale scholen. In 2021 is Bommelstein (Nieuw-Vennep) aan de beurt en we hopen dat het voor IKC De Paradijsvogel (Vogelenzang) ook doorgaat (in samenspraak met de gemeente). #groeneschool #energieneutraal

Coronaproof audits

De afgelopen maanden konden er weer audits plaatsvinden. Hierbij werd altijd gezocht naar een coronaproof variant. De eerste vond plaats op 't Venne. Het werd een hybride vorm. Het auditteam kon via een Chromebook meekijken in de klas, zonder fysiek aanwezig te zijn. Wat een flexibiliteit van de school en het auditteam! Later hebben ook IKC Triade en De Kameleon een audit gehad.

7 vragen aan...

**Yasmina
Mazouz**
onderwijsassistent
Opmaat

1. Wat was je eerste (bij)baan?

Mijn eerste bijbaantje was in een Zeeman-winkel. Ik kwam er ook gelijk achter dat werken in een winkel niks voor mij was.

2. Wie was je favoriete leraar en waarom?

Mijn favoriete leraar was toch mijn basis-schoolleraar meester Gjalt Elderhuis. Hij was

Colofon

JL.nu is een uitgave van Stichting Jong Leren. **Concept en realisatie:** Digital Minds, Heerhugowaard. **Redactie:** Heleen Broerse, Sytske Feenstra, Manon de Jong, Nadine de Keijzer, Elke Otten, Tineke Puts, Annette Schaak, Arthur Snaauw, John van Veen. **Fotografie:** Tamara Eppink e.a. **Vormgeving:** Studio Martin Rasch, Opmeer.

Lisettes web/apptip

De app Moldiv

Lisette Neijzen is ICT-medewerker bij Stichting Jong Leren. Op deze plek in JL.nu geeft zij iedere keer een interessante of leerzame web- of apptip.

Foto's bewerken is niet makkelijk. Je moet aardig wat verstand hebben van hoe licht en kleuren werken. Gelukkig zijn er allerlei apps ontwikkeld om het ons ietsje makkelijker te maken. Een van deze apps is Moldiv en deze is heel erg beginnersproof! Je kunt met deze app simpele bewerkingen doen en je kunt ook mooie collages maken. Leuk voor de feestdagen.

Gewoon... om elkaar en jezelf een hart onder de riem te steken

Een momentje van samenhang. Want samen zorgen we er toch maar voor dat onze leerlingen 'gewoon' naar school kunnen! Bekijk onze Jong Leren Jerusalema challenge (en zet het geluid lekker hard)!

een leraar die creatief en sportief was, humor had en goed les kon geven.

3. Welke sociale media gebruik je?

Ik gebruik niet zo veel social media, maar waar ik gebruik van maak is Whatsapp, LinkedIn en Snapchat.

4. Waarvoor kun je jou wakker maken?

Je mag me alleen wakker maken voor Kinder Bueno, anders niet!

5. Waar haal je je inspiratie vandaan?

De mensen die dicht bij mij staan.

6. Welke onderwijsinnovatie verrast jou?

Dat we nu zoveel digitaal doen. Ik vind dat positief, mede door corona worden we eigenlijk gedwongen digitaal enorme stappen te maken.

7. Wat weten je collega's niet van jou?

Ik zie in elk probleem een uitdaging!

Stijn van der Holst

onderwijsassistent
De Waterlelie, een school voor speciaal onderwijs voor leerlingen van 4 tot 18 jaar.

Even Appen met

Hoi Stijn, je werkte op de Theresia. Hoe is het bij je nieuwe school?

Hi, ik heb het naar mijn zin. Ik leer een hoop nieuwe dingen en zit in een fijn team.

Het thema van dit magazine is passend onderwijs en we zijn benieuwd naar jouw ervaringen.

Wat is het verschil voor jou met het reguliere onderwijs?

Ik heb 11 kinderen in de klas. De kinderen hier hebben door epilepsie, autisme of een lager IQ een leerachterstand opgebouwd. Ze kunnen minder snel verwerken en opslaan. Je moet hier veel meer geduld hebben en nog meer de tijd voor dingen nemen dan anders. Ook werken wij veel meer door dingen te doen dan uit werkboeken.

Zou je met de ervaring van nu je werk in het reguliere onderwijs anders hebben gedaan?

Ja. Je leert hier echt naar het kind te kijken en daardoor te ontdekken wat er nodig is voor dat ene kind. Soms moet je hier ook durven uitproberen om erachter te komen wat wel en wat niet werkt.

Wat wil je zeggen tegen de Jong Leren-collega's over leerlingen die nu extra zorg krijgen op onze scholen?

Mijn motto hier is: 'Met kleine stapjes vooruit'. Elk stapje is winst. En met een blij kind haal je er ook meer uit.

Bedankt Stijn en nog veel succes bij De Waterlelie!

Breinbandieten en -bewakers op Bommelstein

“We versterken de executieve functies van groep 5-leerlingen”

Op Bommelstein wordt dit schooljaar voor het eerst de training ‘Beter bij de les’ aan groep 5 gegeven. Kinderen leren wat een ‘goede leer- en werkhouding’ is. “Naar verwachting kunnen we hierdoor een aantal problemen in deze groep voorkomen en zijn minder ingrepen onder de noemer ‘passend onderwijs’ nodig”, aldus leerkracht en gedragspecialist Lindsey van der Poll.

Lindsey zag in haar groep 5 grote niveauverschillen tussen leerlingen en wilde daar iets aan doen. “Er is veel zorg over individuele leerlingen en de werkhouding in de klas verdient aandacht.” Daarom heb ik met de IB’er en directie besloten een speciale training te laten verzorgen gericht op het versterken van de executieve functies. Dat zijn alle onderdelen die samen de leer- en werkhouding bepalen. Het is een training waarin leerlingen leren leren. Wat wordt er van mij verwacht als de juf me een opdracht geeft? Wat heb ik hiervoor nodig? Maar ook: wat leidt me af van mijn werk? Hoe kan ik mijn werkhouding bijsturen?”

Bewakers en bandieten

De training is gebaseerd op een training voor individuele leerlingen die bijvoorbeeld ADHD hebben. Fibbe Specialistisch Centrum voor (Leer)ontwikkeling SCL heeft deze training omgezet naar een groepstraining. De training bestaat uit 8 lessen, waarbij iedere week een nieuwe zin (die staat voor een bepaald aspect) centraal staat om gericht aan te werken in de klas. “Het sluit goed aan bij de belevingswereld van de leerlingen”, zegt Lindsey. “Er zijn Bandieten en

Bewakers in het brein. Door het inzetten van deze breinbewakers proberen de leerlingen de breinbandieten te verslaan. We betrekken ouders ook bij de training. Iedere week ontvangen ze een nieuwsbrief waarin de zin van de week genoemd wordt en waarin ouders tips krijgen om hier thuis ook mee aan de slag te gaan.”

Positieve ervaringen

“We willen met deze training een goede basis leggen voor de verdere loopbaan van de groep”, gaat Lindsey verder. De eerste ervaringen zijn positief. “Al meerdere ouders geven aan dat deze training goed aansluit bij wat hun kind nodig heeft. En de leerlingen werken gericht aan één doel wat ervoor zorgt dat het al snel ‘gewoon’ wordt. Leerlingen geven goed aan welke breinbewaker(s) ze hebben gebruikt om de breinbandiet(en) te

kunnen verslaan. Ze benoemen wat ze doen om bijvoorbeeld goed tijdens de uitleg op te kunnen letten, of om de concentratie vast te blijven houden tijdens het zelfstandig werken.”

Positief met elkaar omgaan

Iedere groep 6 op Bommelstein volgt de OOK training door de OOK Pedagogische Expertise Groep. De groepstraining “OOK zo omgaan met elkaar” is preventief en helpt kinderen op een positieve manier met elkaar om te gaan, waardoor de sfeer in de klas veilig is en blijft. Uit onderzoek is gebleken dat deze training het sociale klimaat in de klas bevordert.

“Na een flinke stilstand, ontwikkelde hij zich ineens heel snel”

De ouders van deze leerling waren dan ook erg blij dat het toch goed ging op de reguliere kleuterschool. Ook al ging hun zoon halve dagen. Volgens intern begeleider **Wilma Schoenmaker**, die al vanaf het begin bij de hulpvraag van dit gezin betrokken is, viel al snel op dat het jongetje goed kon leren. “Hij

“Door vele operaties, ziekenhuisopnames, trauma en beperkte energie, is de ontwikkeling van onze zoon de eerste levensjaren anders gelopen dan ‘normaal’. Van andere ouders en artsen hoorden we dat kinderen met een complexe hulpvraag op een gegeven moment toch naar speciaal onderwijs gaan.”

had maanden school gemist, maar kon toch naar groep 3. Daar had hij zin in, want hij wilde leren lezen. Toch was hij al snel verveeld. Ik weet nog dat zijn ouders vertelden dat hij ook steeds meer gefrustreerd raakte. Hij kon niet meedoen met gym en andere fysieke dingen. In de pauze voelde hij zich alleen. Daar wil je natuurlijk iets aan doen.”

Paraplurool

Volgens de ouders begreep Wilma dat deze jongen enerzijds meer uitdaging nodig had in de lesstof en anderzijds juist meer begeleiding. “Zij heeft haar best gedaan de juiste mensen bij elkaar te krijgen om een plan te maken. Het feit dat gezien werd wat hij nodig had was al erg fijn.” Wilma weet dat zij als IB’er een paraplurool heeft en ziet het als uitdaging voor ieder kind een passende oplossing te vinden.

“Je mag nooit dingen beloven die je niet kunt waarmaken, want er zijn grenzen aan wat een school kan bieden. Ik onderzoek graag met elkaar wat haalbaar is.”

Onderdeel van de groep

Wilma vond versterking in de persoon van Wilma de Bruijn. “Zij is zelfstandig RT’er en we hebben haar vier uur in de week kunnen inzetten. Ze hadden direct een klik. Wilma hielp de jongen met de dingen die hij moeilijk vond. Ook kreeg hij meer passende lesstof in de klas. Tijdens spelletjes buiten de klas met kleine groepjes leerde ze hem dat alle kinderen wel iets goed kunnen en alle kinderen dingen moeilijk vinden. En niet mee kunnen doen met gym, betekent niet dat je de hele les op de bank moet zitten. Scheidsrechter zijn is ook een belangrijke taak. Zo werd hij stap voor stap weer onderdeel van de groep.”

Een nieuwe stap

Zijn ouders zagen al snel na deze ingreep een heel ander kind. “Hij kwam thuis met leuke verhalen over de pauze. En na een flinke stilstand, ontwikkelde hij zich ineens heel snel. Hij kreeg zelfvertrouwen en inzicht in hoe hij zijn energie goed kon verdelen. Wat mis ging, besprak hij met Wilma de Bruijn. Zij leerde hem vervolgens dingen zelf oplossen. Wij zijn dankbaar dat Wilma en Wilma en de rest van de school open stonden om passend onderwijs te realiseren voor onze zoon. Dat ze mogelijkheden zagen in plaats van moeilijkheden.”

Inmiddels zit hij in groep 8 en gaat hij straks naar het voortgezet onderwijs. De Wilma’s hopen allebei dat hij ook daar zijn plek gaat vinden. “Hij wil graag naar een ‘gewone’ vo-school. Zijn ouders zijn nu verschillende scholen aan het bezoeken, waaronder scholen die specifieke zorg bieden.”

Suzanne Bemelmans is RT'er op Triade en De Ruimte. Haar weken zijn goed gevuld en heel gevarieerd. Ze geeft een kijkje achter de schermen:

Maandag

Ik start de dag met Connect lezen met kinderen uit groep 4. Hierbij wissel je het lezen van de rijtjes woorden af met het schrijven van deze woorden. Dan volgt het spel. Het getal dat je gooit met de dobbelsteen is het nummer van het woord dat je uit mag vegen. Wie heeft als eerst alle woorden uitgeveegd?

Dinsdag

Toneel lezen met 4 kinderen uit groep 5. Om de beurt mogen ze een rol kiezen die zij voor gaan lezen met de daarbij horende stem. Het is mooi om te zien hoe zij zich inleven in hun rol. In de avond volg ik een webinar over het begrijpen en lezen van kindertekeningen.

Woensdag

Met kinderen uit groep 5 de getallenlijn neergelegd met kaarten van 150 t/m 250. Ik laat ze langs de lijn stappen maken van 10 en 5 en weer terug. Daarna stappen van 3, 4, 6, 7, 8 en 9 over de 200 heen. Bewegend leren vinden ze leuk!

Donderdag

's Middags gebruik ik de Verteltas van 'Rupsje Nooitgenoeg' wanneer ik met de (NT2-)kleuters werk. In de tas zitten spelletjes, puzzels, de hoofdfiguren in textiel en het boek. Fantastisch gemaakt door ouders rondom dit prentenboek. Het is ontroerend om te zien hoe de kleuters meegaan in het verhaal.

Vrijdag

Vandaag werk ik alleen in de ochtend op school. Thuis lunch ik met Peter en ga daarna met onze hond Mous naar het Amsterdamse bos. Het herfstbos ruikt naar aarde en paddenstoelen en de kleuren zijn prachtig! Mijn hoofd is leeg en thuis heb ik de middag voor mijzelf.

Zaterdag

Uitgeslapen tot 8.30, met thee op bed! Daarna rustig ontbeten. Peter gaat boodschappen doen en ik doe de klussen in huis. In de middag afgesproken met mijn 2 zussen bij Veilinghuis de Eland. Tijdens kijkdagen vind je er unieke objecten. Nergens op geboden, maar wie weet in de toekomst?

Zondag

's Ochtends rennen in het Amsterdamse Bos met mijn favoriete muziek op. Zo laad ik mijzelf op voor de komende week. 's Avonds komen onze zonen Morris, met zijn vriendin Gwen, en Roemer eten. Peter heeft heerlijk gekookt. Even bijkletsen!

Marjolein Buchner werkt nu in het SO

Dat ze ooit in het SBO of SO zou gaan werken, wist Marjolein Buchner al tijdens haar studie. Ze volgde niet voor niets de minor SBO en liep al stage op een SBO-school. Toch besloot ze eerst wat vlieguren in het reguliere onderwijs te maken. Dat deed ze maar liefst 10 jaar bij De Polderrakkers. De fusie leek haar een mooi moment toch eens ergens anders te gaan kijken.

Welke uitdaging zocht je in het SBO?

“Toen ik om me heen ging kijken, stuitte ik al snel op de vacature bij de SO-school waar ik nu werk. De kinderen die hier op school zitten, komen door gedrag moeilijk tot leren. Voor het gedrag heb ik altijd al veel interesse gehad.”

Wat is het grootste verschil tussen regulier en SO?

“Er is hier een andere focus. In het reguliere onderwijs heerst de tendens dat alles van het rooster gedaan moet worden. Hier staat het gedrag veel meer centraal. Je begeleidt kinderen in het met elkaar omgaan. Natuurlijk moeten wij ze ook iets bijbrengen, maar het curriculum laten we hier wat meer los.”

Zou je passend onderwijs anders aanpakken met je kennis van nu?

“Helaas heb ik daar weinig invloed op, maar de klassen zouden echt kleiner moeten om het nog beter te doen. In mijn huidige klaslokaal heb ik een aparte ruimte, de rustruimte. Daarnaast hebben we in de school een ruimte waar kinderen voor 5 minuten naartoe kunnen. Dat heet ‘de opvang’. Dat zou in het reguliere onderwijs ook zeker niet misstaan.”

Wat leer je in het SO?

“Kinderen moet je altijd een nieuwe kans geven. Kijk ook verder dan alleen naar hun leerprestaties. Ik heb hier ook te maken met geweld. Kinderen onderling vliegen elkaar in de haren, maar ook geweld naar de leerkracht toe. Als je hen dan direct afschrijft is het klaar. Je moet hier veel energie steken in het opbouwen van een band. Win je hun vertrouwen, dan kunnen veel kinderen echt meer dan ze in eerste instantie laten zien.”

Heb je nog tips voor je oud-collega's van Jong Leren?

“Ik werk natuurlijk nog niet zo lang in het SO, maar merk dat je best ver komt als je kinderen vanuit de ik-persoon benadert. Dus: ik vind het niet fijn, hoe kunnen we dit oplossen? Zo maak je sneller contact.”

Bevalt het werken in het SBO?

“Ik moet hier dagelijks alles uit de kast halen en altijd op scherp staan. Dat is uitdagend en leuk, maar kost ook veel energie. Waar je in het reguliere onderwijs weleens terugvalt op routine – wat natuurlijk niet goed is - kun je je dat hier echt niet permitteren.”

“Geef kinderen altijd een nieuwe kans”

Leerlingenraden op JL-scholen

Hoe is dat georganiseerd?

De leerlingenraad vertegenwoordigt de mening van de leerlingen op een school. In de SBA 2020-2024 hebben we vastgelegd dat iedere school een leerlingenraad heeft. Al onze scholen blijken het belangrijk te vinden dat kinderen zich gehoord en betrokken voelen en een stem hebben. Lees mee en doe inspiratie op.

Op De Kameleon vonden leerlingen het woord leerlingenraad wat lastig. Zij hebben gekozen voor een Kinderraad. Ook bij De Franciscusschool hebben ze een Kinderraad, omdat zij kinderen van 0 tot 12 jaar vertegenwoordigen als Kindcentrum. Bommelstein heeft een Tom Poezenraad. De meeste raden zijn ingericht op de bovenbouw: groep 5 t/m 8 of 6 t/m 8 of 5 en 7. Er zitten per groep 1, 2 of 3 leerlingen in. Sommige scholen kiezen voor een jongen en een meisje per groep. De Kameleon betreft leerlingen van groep 3 t/m 8 bij de Kinderraad. Jong Geleerd vergadert met de OB (4-5) en BB (6-8).

Ambitie

IKC De Paradijsvogel schrijft op de schoolwebsite over de leerlingenraad: 'In het kader van actief burgerschap laten we kinderen kennismaken op welke manier je actief kunt meedenken en verantwoordelijk kunt zijn voor wat er op ons IKC gebeurt'. De leerlingenraad van De Aloysiusschool leert kinderen discussiëren, een mening te vormen en te beargumenteren. De Reiger ziet 'leerlingen als adviseurs die signalen van leerlingen doorgeven.' Volgens Jong Geleerd draagt een leerlingenraad ook bij aan 'een oplossingsgerichte houding, leren plannen, organiseren, presenteren en spreken in het openbaar'.

Selectiemethoden

De meeste scholen organiseren jaarlijks verkiezingen of een selectie. De Antoniuschool en IKC Triade laten leerlingen een sollicitatiebrief schrijven en organiseren selectiegesprekken. De meeste scholen organiseren verkiezingen met een pitches, presentaties, posters of flyers. Vervolgens mag gestemd worden, soms zelfs met stempas, stemformulieren en rode potloden. Bij de Theresiaschool en IKC De Paradijsvogel verzorgt een gemeenteraadslid de aftrap en mogen leerlingen zich verkiesbaar stellen met hun partijprogramma. De leden worden vervolgens officieel geïnstalleerd door de (loco)burgemeester. Ook Jong Geleerd en KC De Molenwerf werken samen met hun gemeenten.

Leerlingenraad De Ruimte

Leerlingenraad IKC Triade

Leerlingenraad Nicolaasschool

De Ark (H) organiseert een feestelijke startbijeenkomst in het teken van het verdrag Rechten van het Kind en de democratie.

Agendavorming

Bijna iedere school heeft een ideeënbus. Op veel scholen worden ideeën, ervaringen of wensen uit de eigen groep opgehaald door de raadsleden. De Brug organiseert hiervoor Klassenvergaderingen. Bij Opmaat is weleens een enquête voor en door leerlingen gedaan. Bij De LinQ bedenkt de leerlingenraad hoe zij ideeën gaan ophalen uit alle groepen. Raadsleden op Bommelstein krijgen een notitieboekje om ideeën te noteren en eigen aantekeningen te maken. Bij IKC Triade wordt via broertjes/zusjes in de lagere groepen om input gevraagd. De OV van De Ruimte kan ook onderwerpen inbrengen.

Terugkoppeling

Op bijna alle scholen zorgt de raad ook voor terugkoppeling in de klas. De Antoniuschool zorgt voor notulen op een prikbord. De raad van Opmaat maakt weleens vlogs. Vraagstukken uit de leerlingenraad van KC De Molenwerf worden ook bij de MR besproken.

Meedenken

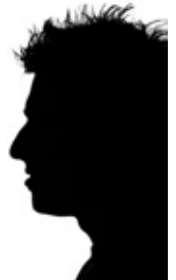
Leerlingen denken over van alles mee: van schoolreisjes en vieringen tot nieuwe lesmethodes en sociale media. Op De Reiger denken ze mee over inhoud van workshops voor de Groeihelden Academie (naschools aanbod in samenspraak met partners). Bij De Ark (H) en Jong Geleerd staat de aanschaf van boeken voor de bieb op de agenda.

Organisatie

Soms coördineren leerkrachten de leerlingenraad, soms de directeur. De vergaderfrequentie is verschillend: meestal 6 keer per jaar, maar soms ook maandelijks (De Kameleon, De Vijfsprong, IKC Triade), iedere drie weken (De Reiger) of tweewekelijks (Theresiaschool). Bij de Jacobaschool en IKC Triade maken leerlingen zelf de planning/agenda en de notulen. Bij De Vijfsprong en Aloysiuschool rouleert het voorzitterschap onder leerlingen. De Vijfsprong checkt de haalbaarheid van ideeën aan de hand van de kleuren van verkeerslichten. De leerlingenraad is soms strak georganiseerd, zoals bij de Aloysiuschool (draaiboek) en Jong Geleerd en De Nicolaasschool (kwaliteitskaart).

Passend onderwijs

Ik hoop dat je na de titel van deze column niet al bent afgehaakt... Velen van ons denken vaak bij het horen van deze 'onderwijs-innovatie': daar gáán we weer of wat nu weer?!

Zoals je wellicht de afgelopen weken hebt gehoord of gelezen, heeft 'onze' minister maar liefst 25 verbeterpunten bedacht om het passend onderwijs nóg beter te maken. Ik poetste mijn bril, nóg beter?

Het idee om het onderwijs in Nederland inclusiever te maken juich ik toe, om thuisnabij onderwijs te geven ook. Toch ervaar ik bijna dagelijks dat een idee er op papier mooi uitziet, maar dat we de papieren tijger in de praktijk maar niet getemd krijgen. Ik kan schrijvende voorbeelden noemen.

De bewindspersonen vóór de heer A.S. hebben dit plan opgetuigd, hij moest ermee door. Op 1 april 2019 was ik aanwezig bij een evaluatie van passend onderwijs van het SWV. Ik heb daar kort met de minister gesproken, en ja ik heb ook een selfie met hem gemaakt. Wat hij me toen vertelde heeft me tot op de dag van vandaag niet losgelaten. Hij zei: 'Ik ben een voorbijganger, ik sta op de schouders van mijn voorganger en mijn opvolger al op die van mij...' De treurigheid van deze opmerking raakte me.

Verbaasd was ik dus toen we een aantal weken geleden ineens 25 verbeterpunten om de oren kregen. Ik werd ook een beetje boos, merkte ik. Het is toch vreemd dat je als minister midden in je termijn zegt 'ik ben een tussenpaus' en vervolgens tegen het einde van je termijn je opvolger gaat opzadelen met 25 verbeterpunten! De opvolger zal op zijn beurt geen eigenaarschap voelen voor deze punten en dan gáán we weer...

Ondertussen zitten 'ze' bij ons in de groep en doen wij ons stinkende best het onderwijs zo passend mogelijk te maken.

Kees Kloost

SAMEN BOUWEN AAN GOED ONDERWIJS

PASSEND ONDERWIJS SUCCES? OF (NOG) NIET?

De afgelopen periode was passend onderwijs actueler dan ooit. In verschillende media werd volop teruggekeken naar wat er de afgelopen 6 jaar bereikt is. Van een succes wordt mondjesmaat gesproken. Hoewel de signalen binnen Jong Leren anders doen vermoeden. In deze JL.nu kijken we wat er binnen Jong Leren bereikt is en waar we nog kunnen verbeteren. Dat doen we aan de hand van een stukje theorie, maar vooral uit de praktijk.

Kinderen eerlijk over passend onderwijs

“Naar onze mening en behoeften wordt niet altijd geluisterd”

Kinderen zijn over het algemeen positief over passend onderwijs. Dat is een van de conclusies uit het rapport Van passend naar inclusief, dat de Kinderombudsman in september 2020 publiceerde. ‘Zo blijkt dat kinderen vinden dat hun school goed bij hen past. Ze voelen zich thuis op school, zijn tevreden over hun leraren en zeggen dat de school zich aanpast aan wat zij nodig hebben. Tegelijkertijd blijkt dat deze groep kinderen ook knelpunten tegenkomt en dat hun behoeften nog onvoldoende vervuld worden.’

De knelpunten waarover de kinderen in dit onderzoek hebben gerapporteerd gaan voornamelijk over de adequaatheid en toegankelijkheid van de extra ondersteuning. Ook de kwaliteit van het pedagogisch en didactisch klimaat in de klas en op school komt aan bod. Net als gehoord worden op school en door andere betrokken partijen.

Gebrek aan aandacht

Een van de belangrijkste conclusies uit het rapport luidt dat kinderen ‘ervaren dat er vaak niet naar hun mening geluisterd wordt’. Ook krijgen ze te weinig informatie. In het rapport staat te lezen dat ‘kinderen zich te weinig gezien en gehoord voelen door school en door andere partijen die betrokken zijn bij hun ondersteuning’. Maar met name het niet betrekken bij besluiten die over hen worden genomen, wordt aangedragen. Het gevolg hiervan is dat de ondersteuning niet adequaat is, of ontoegankelijk blijft. Het knelpunt speelt des te meer wanneer er meerdere partijen betrokken zijn bij besluiten.

Hoorrecht voor kinderen

Een belangrijke aanbeveling luidt dan ook ‘kinderen beter te betrekken bij besluiten, zodat ondersteuning adequater en toegankelijker wordt’. De Kinderombudsman roept scholen en andere betrokken partijen op om kinderen actief en constructief te betrekken bij alle besluiten over hun ondersteuning. Het kind moet tevens goed geïnformeerd zijn over het besluitvormingsproces zelf, over zijn rechten en de ondersteuningsmogelijkheden die er bestaan. De Kinderombudsman vraagt van de minister de informatievoorziening voor kinderen en hun ouders te verbeteren. Ze vraagt om een beleidsmaatregel om kinderen in het besluitvormingsproces over hun ondersteuning te horen en informeren, volgens de richtlijnen van het Kinderrechtencomité.

DE 25 MAATREGELEN VAN SLOB

De reactie van onderwijsminister Slob liet niet lang op zich wachten. Met 25 maatregelen wil hij passend onderwijs voor leerlingen, ouders en leraren verbeteren. Leerlingen krijgen hoorrecht, zodat zij betrokken worden bij besluiten over hun oplossing. Ze moeten voortaan kunnen meepraten en -bepalen wat ze denken dat ze nodig hebben aan ondersteuning. Dat gebeurt nu nog te vaak niet. Voor ouders komt er betere informatie en komen er duidelijkere stappen wat ze kunnen doen als ze er met de school niet uit komen.

Meer lezen?

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/11/04/kamerbrief-evaluatie-en-verbeteraanpak-passend-onderwijs>

“We mogen het eerlijk zeggen als we iets écht niet kunnen”

John van Veen en Maroes Albers (directeur Samenwerkingsverband passend onderwijs PO-ZK) in gesprek over passend onderwijs. Drie prikkelende stellingen vormen de basis voor een eerlijk en kritisch dialoog.

1. Passend onderwijs is na 6 jaar nog geen succesverhaal

John: “Als ik kijk hoe wij het in de regio regelen, dan vind ik het eigenlijk wél een succesverhaal. Jong Leren zit in drie samenwerkingsverbanden. De verschillen in de praktijk hebben te maken met de mensen die er werken. Ook het al dan niet hebben van een gemeenschappelijke visie van de schoolbesturen speelt een rol. Daarnaast vraagt de complexiteit van de hulpvraag soms acuut een andere aanpak. Alle kinderen bedienen, is een utopie. Er zullen altijd kinderen buiten ‘het systeem’ vallen. Wat beter kan is het aangeven van grenzen.”

Maroes: “Als je wilt kijken of iets een succes is, moet je weten wanneer je iets een succes mag noemen. De verwachtingen zijn heel hoog geweest, omdat ze vaag zijn gehouden. Was de verwachting dat we met passend onderwijs straks geen kinderen meer hebben met extra ondersteuningsbehoefte? Was het vooruitzicht dat ieder kind een op maat gemaakte leerlijn krijgt? In onze regio zijn mooie stappen gezet. Scholen denken vanuit de onderwijsbehoefte van het kind. En ze voelen zich er gezamenlijk verantwoordelijk voor kinderen de juiste plek te bieden.”

2. Samenwerkingsverbanden staan passend onderwijs in de weg

John: “Wij werken volgens het model ‘geld volgt het kind’. Maar er zijn ook samenwerkingsverbanden waarbij het geld bovenschools wordt ingezet met expertise. Ik ken een samenwerkingsverband waar inmiddels al 100 fte is ingezet op expertise en overhead. Ik denk dat dát passend onderwijs op de werkvloer wel in de weg zou gaan zitten. Toch verander je zo’n situatie niet zomaar. Gelukkig is dat bij ons niet aan de orde.”

Maroes: “Natuurlijk zeg ik dat deze stelling niet klopt. Maar idealiter zou het mooi zijn als we niet nodig zijn. Toch denk ik dat we als derde partij altijd onafhankelijk kunnen denken, zonder belangen, vanuit het kind. Daarnaast zie ik het samenwerkingsverband als verbindende factor tussen de schoolbesturen die samen tot een goede oplossing moeten komen.”

John: “Die meerwaarde zie ik ook zeker. Incidenteel lopen kinderen vast op een school. Scholen hebben vaak te weinig ervaring om daar iets voor te regelen. Binnen een samenwerkingsverband is meer expertise. Hoe gaan we dealen met ouders? Hoe gaan we het kind bieden wat het nodig heeft? Wat is de beste plek? We maken daar dankbaar gebruik van.”

3. Met de 25 maatregelen van Slob komen we verder

Maroes: “Deels zorgen ze voor versteviging. Het hoorrecht voor kinderen is ook mooi. Ik denk zelfs dat het zou kunnen helpen in het gesprek tussen ouders en school. Op dat

3 VRAGEN AAN CAROLINE KERDIJK

vlak en met betere informatie aan ouders op de website kunnen wij nog stappen maken. Daarbij hopen we op meer ruimte voor het experimenteren met echte stelselwijzigingen in het onderwijs. Waar ik me het meest over verbaas is 'Geen Veilig Thuis-melding bij puur een geschil over passend onderwijs'. Natuurlijk is een geschil tussen school en ouder geen reden voor een VT-melding. Maar ik heb totaal niet het beeld dat onze scholen dit zouden doen. In zo'n situatie kan bijvoorbeeld bemiddeling vanuit ons Onderwijsloket worden ingezet."

John: *"Eigenlijk zijn het stuk voor stuk open deuren. Ik vind het veel belangrijker dat we dezelfde taal gaan spreken. Dat we dezelfde verwachtingen hebben over passend onderwijs. De afgelopen jaren heb ik namelijk gezien dat scholen met man en macht hebben geprobeerd iedereen binnen te houden. Juist dan wordt het lastig, waardoor kinderen uitvallen. Het kan natuurlijk altijd beter, maar we mogen het ook eerlijk zeggen als we een kind echt niet kunnen bedienen. Maatregelen als hoorrecht voor kinderen en het beter voorbereiden van leerkrachten in de opleiding zullen bijdragen aan beter passend onderwijs. Maar duidelijke kaders waarbinnen passend onderwijs gerealiseerd moet worden, gaan echt verschil maken."*

"Ik volgde zelf 'passend onderwijs'"

Je bent slechthorend, weten al jouw collega's dat?

"Wel op de scholen waar ik werkzaam ben. Bij Opmaat ben ik pas begonnen en heb ik direct open kaart gespeeld. Want nu we allemaal mondkapjes moeten dragen, merk ik dat ik mensen vaker moet vragen duidelijker te praten. Vaak is er veel begrip, je wilt alleen niet dat mensen je anders behandelen."

Jij mocht naar het reguliere onderwijs. Hoe bijzonder was dat destijds?

"Ik ben heel blij dat mijn ouders zich hard hebben gemaakt dat ik naar het regulier onderwijs mocht. Dat kwam met name doordat ik goed kon leren. In die tijd (eind jaren 80) was het gangbaar dat je als slechthorende naar het speciaal onderwijs zou gaan, in mijn geval cluster 2. In 1992 is WSNS ingegaan. Ik heb begrepen dat ik een van de eersten was met een rugzakje. Een soort experiment dat goed heeft uitgekapt."

Wat heb je geleerd van je eigen schoolperiode?

"Ga met je leerlingen in gesprek, 'zie' ze. De kinderen merken heel goed dat ze anders zijn dan de anderen. Ze lopen tegen kleine dingen aan die je als leerkracht niet meteen in de gaten hebt. Ze kunnen zich niet begrepen, of anders voelen. Ook voelen ze het aan als ze een speciale behandeling krijgen, maar dat eigenlijk liever niet willen. Geef ze tools om hiermee om te leren gaan."

Benieuwd naar het complete verhaal van Caroline?
Lees verder op Intranet.

Snapshots

1

2 Handleiding voor leerkrachten

3

4

5

6

7

8

1 **De Brug** - Hellen Smit (Orion) gaat in januari met groep 8 aan de slag met executieve vaardigheden. 2 **De LinQ** - De map 'uitblinQuers' is er voor de sterke rekenaars, taligen en spellers. Maar ook voor kinderen die behoefte hebben aan creatieve denkopdrachten. 3 **IKC De Ruimte** - De bovenbouw kinderen zijn tutor voor de kinderen uit groep 1 t/m 4. Zij werken een aantal ochtenden een uur met elkaar. 4 **Het Mozaïek** - Leerlingen uit groep 6, 7 en 8 helpen leerlingen uit groep 3 en 4 met lezen. Op de computer met het programma BOUW van Lexipoort. 5 **Jong Geleerd** - Sommige kinderen vinden stilzitten lastig. Door deze fietsen in te zetten, kunnen ze bewegend in de klas de instructies meekrijgen. 6 **Opmaat** - Een keer in de week geeft Mireille van Stade 'Denklab'. De kinderen leren over de vijf zintuigen en hebben deze gebruikt tijdens verschillende proefjes. 7 **St. Franciscus (H)** - Kleutervriendjes: kinderen van groep 7/8 werken structureel samen met de kleuters. 8 **'t Venne** - De groep 7 kinderen helpen de kinderen uit groep 4 met het programma 'Bouw'.

Passend onderwijs bij samenwerkingsverband Amstelronde

Op Jong Leren-scholen binnen de gemeente Aalsmeer (IKC Triade, KC de Ruimte en De Brug) krijgt passend onderwijs een gezicht door de samenwerking met onderwijsspecialist Jelly Lindeboom. “Ik ben het eerste aanspreekpunt voor de scholen. Als onafhankelijk deskundige denk ik mee met ouders en de school om de mogelijkheden in het belang van het kind te verkennen.”

Het gesprek om als ouders en school elkaar te vinden in een gedeelde zorg voor het kind, kenmerkt het samenwerkingsverband Amstelronde. “In een OndersteuningsTeam (OT) zitten alle partijen samen aan tafel”, vertelt Jelly. “Vanuit concrete situaties op school, die door de leerkracht worden ingebracht, bespreken we welke mogelijkheden er zijn om in de school de leerling te ondersteunen. De informatie die ouders inbrengen over het kind, kan het verschil in inzicht en aanpak maken. De IB’er heeft zicht op de middelen en mogelijkheden van de school.” Zo komen alle betrokken tot een gezamenlijk plan, wat volgens Jelly de grootste kans van slagen heeft als ouders achter het plan staan en de leerkracht direct betrokken is. “Door een open gesprek waarin ook ruimte is voor de kwetsbaarheid van de betrokkenen, vinden ouders en school elkaar in de gedeelde zorg voor het kind.”

Thuisnabij onderwijs

Amstelronde wil ‘thuisnabij onderwijs’ voor alle leerlingen bieden. Met andere woorden, binnen de mogelijkheden van de leerkracht, groep en school aanpassingen doen die ervoor zorgen dat (bijna) alle leerlingen in hun eigen woonomgeving onderwijs krijgen. Daarvoor werkt Amstelronde met het ‘schoolmodel’, waarbij scholen de financiële middelen bijna geheel tot hun eigen beschikking hebben. Ze kunnen deze passend bij de ondersteuningsbehoefte van hun leerlingen inzetten. De regie en verantwoordelijkheid voor het onderwijsaanbod blijft bij de school. “In de brede basis bieden de scholen heel veel van de benodigde voorzieningen nu al zelf,” gaat Jelly verder. “Door de inzet van onderwijsassistenten, ondersteuning in de klassen, of de aanschaf van middelen krijgt passend onderwijs voor veel kinderen al vorm. De expertise van de IB’ers in de school groeit en zij kunnen vaak zelf het aanbod passend maken door benodigde interventies. Dan weet ik er niet eens van,” lacht Jelly.

Veranderde zienswijze

Sinds de start van passend onderwijs in 2014 is Jelly betrokken bij de Aalsmeerse en Kudelstaartse scholen. “De Jong Leren-scholen kenmerken zich door hun kleinschaligheid,” vertelt Jelly. “Er is een warm contact met alle scholen in de omgeving. Ze staan open voor samenwerking met elkaar en uitwisseling van expertise,” benadrukt Jelly. Ze heeft door de jaren heen ook een verandering in de zienswijze van scholen opgemerkt. “Scholen denken minder vanuit ‘wat niet lukt op school’ en meer in kansen en onderwijsbehoeften van het kind. Ze zoeken naar manieren om aan deze behoefte binnen de mogelijkheden van de school te voldoen.” Zo krijgt passend onderwijs vorm binnen Amstelronde en krijgen kinderen het ‘thuisnabij onderwijs’ waar het samenwerkingsverband voor staat.

“Ouders en school hebben een gedeelde zorg”

Wat is **jouw visie** op passend onderwijs?

Laura Mors, directeur Nicolaasschool

"Het uitgangspunt van passend onderwijs is voor mij dat kinderen zich kunnen ontwikkelen naar hun eigen mogelijkheden. Daarbij is het van belang de ondersteuningsbehoeften van kinderen tijdig te signaleren en in kaart te brengen. Vanuit de Nicolaasschool doen we dit altijd in samenwerking met ouders en kinderen, waarbij de ouders gezien worden als pedagogisch partner. Bij het realiseren van passend onderwijs moet er naast de mogelijkheden van het kind, ook gekeken worden naar de mogelijkheden van de school zelf. Alleen dan kunnen we zo goed mogelijk aansluiten bij de ondersteuningsbehoeften. Soms heeft een kind meer ondersteuning nodig dan onze school kan bieden. In dat geval zoeken we samen met de ouders naar een passende oplossing. Bijvoorbeeld extra ondersteuning met behulp van middelen; zo begeleidt iemand nu binnen de school een meisje die vanwege een oogziekte slechtziend is geworden. Lukt dat ook niet, dan doen we een beroep op expertise vanuit het samenwerkingsverband. Een heel enkele keer zal samen met de ouders worden gezocht naar een plaats op een andere school met een beter passend aanbod. Het doel is iedere leerling altijd op de juiste plek te krijgen."

Suzanne van Beek is terug bij Jong Leren, nu als schoolleider van De Franciscus

"Slobs opmerking 'er zijn al veel stappen gezet, maar er is nog veel te verbeteren', stuit bij mij op enige weerstand. Het onderwijs is passender geworden dan we ooit hadden gedacht. Ondanks de hoge verwachtingen en vele uitdagingen die niet bijdroegen aan de randvoorwaarden om passend onderwijs te organiseren, deden we het WEL! Met trots denk ik terug aan de kinderen die twintig jaar geleden ongetwijfeld zouden zijn uitgestroomd. Samenwerking tussen school, de ouders en het kind maakt dit mogelijk. Én eerlijk toegeven als de school de juiste begeleiding niet (meer) kan bieden. Dat laatste past niet zo bij ons onderwijsmensen. Zelf vind ik het ook moeilijk de grenzen op dat vlak aan te geven. Maar erkennen dat wij niet de beste plek kunnen bieden, is beter dan uit liefde voor een kind oneindig 'doorploeteren'. Vorig schooljaar werkte ik als teamleider op een so-school. Daar zag ik de andere kant van passend onderwijs. Hoe ons onderwijssysteem nu is ingericht, geloof ik dat het behouden van s(b)o nog nodig is. Voor inclusief onderwijs is een ander systeem nodig. De proeftuinen die ik zie, spreken me aan. Ik vind het belangrijk dat ieder kind thuis nabij onderwijs kan krijgen. De kunst om de goede afwegingen te maken, passende ondersteuning te bieden en de opties te wegen voor de leerling is een moeilijke, maar niet onmogelijke weg. Het maakt mijn werk in ieder geval nog boeiender!"

Franka de Hartog-Van Bemmelen, directeur De Ruimte

"Voor mij is passend onderwijs iets wat je terug kunt zien in de hele school. We zorgen met elkaar voor een breed onderwijsaanbod waarbinnen alle leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen. Dit doen we door een veilige en zorgzame omgeving te creëren, te kijken naar de behoeften van de leerling en aan te sluiten bij zijn of haar talenten. Kinderen zijn zelf heel goed in staat aan te geven waar ze behoefte aan hebben. Door deze behoeften mee te nemen in ons onderwijsaanbod en te verrijken met onze kennis, kunnen we er samen voor zorgen dat iedere leerling zich kan ontwikkelen op eigen niveau. Passend onderwijs vraagt om een balans tussen routine en regels versus de flexibiliteit

van leerkracht, leerling én ouders. Soms is de inzet van een externe nodig. Door observaties in de groepen, waarbij gekeken wordt naar klassenmanagement, organisatie en didactiek, kunnen zij ons helpen bij het verkrijgen van nieuwe inzichten. Door intensief samen te werken met deze partijen én ouders kunnen we de zorg voor een specifieke leerling of groep vergroten. Daarbij ben ik me ook heel bewust van verschillende dynamieken en werkwijzes binnen het team. Door rekening te houden met elkaar en aan te sluiten bij ieders behoeften, kunnen we een fijne werksfeer en een professionele onderwijsorganisatie creëren, waarbij kwaliteit voorop staat.”

Rianne van Schie, directeur Immanuelschool

“Onderwijs dat past bij kinderen, of kinderen die passen bij ons onderwijs? De Immanuelschool staat voor goed onderwijs aan al onze leerlingen, zoveel mogelijk afgestemd

op de behoefte van het kind. Elk kind is uniek en bedoeld zoals hij/zij is, maar hoe geef je dat nu vorm? Ivo Mijland schreef in 2017 treffend in een boeiend artikel over passend onderwijs: ‘Pas als we bereid zijn het hele kind in onze leerlingen, en in ons zelf, te raadplegen, komt er een kans op Passend Onderwijs voor alle kinderen. Wat mij betreft is Passend Onderwijs een vorm van samenwerken, waarbij we kinderen leren om het kind in zichzelf en in het andere kind te blijven liefhebben. Kinderen willen voelen dat ze van zichzelf mogen houden zoals ze zijn. Laten we de kinderen voordoen dat jezelf blijven de norm moet zijn.’

Wij kunnen ons onderwijs niet altijd passend maken aan het kind, maar zoeken wel naar onderwijs dat past bij het kind. In de school zetten we specialisten en ondersteuners in. Maar het verzorgen van goed onderwijs reikt verder dan de schoolmuren. Daarvoor werken we samen binnen samenwerkingsverband Passend Onderwijs Haarlemmermeer. Want ieder kind kan leren, alleen niet allemaal op hetzelfde moment en op dezelfde manier. Aan ons de taak hierop aan te sluiten!”

Marion Vane, directeur Mariaschool

“Ik ben wel benieuwd naar de veranderingen die Slob voor ogen heeft. Ik vind passend onderwijs namelijk een mooi gegeven. Natuurlijk willen we alle kinderen een plek geven, niemand uitsluiten. Dus kom erbij. Toch is dat in de praktijk weleens anders, weet ik uit ervaring. Dan denk ik vooral aan de mogelijkheden die je hebt in de klas. Hoeveel kinderen met een speciale onderwijsbehoefte kun je aan als leerkracht? Een startende leerkracht heeft vaak nog niet voldoende tools, dus kan wel wat ondersteuning gebruiken. Maar zelfs met bakken ervaring is er een grens aan je mogelijkheden. In een bepaald gebied moet ook gekeken worden naar een gelijke verdeling op de scholen. Dat gebeurt niet altijd. Ik vind het als directeur heel belangrijk om mee te laten wegen wat een leerkracht in huis heeft. Goede communicatie en afstemming is daarbij essentieel. De behoeften

van mijn team wil ik helder in beeld krijgen. Ik zal hen stimuleren in gesprek te gaan, want van elkaar kun je heel veel leren op dit vlak. Hoe heb jij het aangepakt, hoe zou jij reageren in deze situatie? Ook privé heb ik de nodige ervaring met passend onderwijs. Ik weet nog goed dat ze over mijn dochter zeiden: dit is een meisje voor speciaal onderwijs. Maar door de inzet van leerkrachten, de school, de IB’er kon ze toch in het reguliere onderwijs blijven. Dat zijn successen die ik graag voor ogen houd.”

Grenzen helpen passend onderwijs

‘Passend onderwijs en grenzen’ is het vervolg op de veelgebruikte training ‘Trein van Boos naar Middel’. De ontwerpers, Ernst Bouweriks en Frank van den Berg van Buro Pro Ago, leggen uit waarom grenzen zo belangrijk zijn.

“Ten aanzien van passend onderwijs, gedragen ouders zich steeds meer als consument. Ze stellen eisen”, beschrijft Ernst. “Scholen stellen zich op als producent: we moeten álles bieden om een kind op school te houden. Dit leidt tot heel veel werk en aandacht voor een kind. Om in een aantal gevallen tot de conclusie te komen dat een kind beter tot bloei zou komen in het speciaal onderwijs.”

Goed gesprek

“Het is moeilijk te zeggen dat je iets niet kunt bieden voor een kind. Dat is typerend voor het onderwijs. De Wet passend onderwijs heeft dit versterkt”, aldus Frank. “In de ‘Trein’-training bestaat de kern van een goede samenwerking tussen school, ouder en kind uit wederzijds begrip en heldere kaders. Ofwel: de grenzen moeten voor iedereen duidelijk zijn om tot een goed gesprek te kunnen komen. Dit geldt ook als het gaat om passend onderwijs.”

Signaleringsrol voor de leerkracht

De vervolgraining bestaat uit het toepassen van de aanpak van de training ‘Trein van boos naar middel’. “We starten met de binnengrenzen”, vertelt Ernst. “Hoe is het proces van gesprekken, verslaglegging, OPP’s binnen school geborgd? Wordt vastgelegd dat een kind bijzondere onderwijsbehoeften heeft? En vooral: wat kunnen we wel en wat kunnen we niet?” Frank voegt toe: “Wat is de interne taakverdeling? Leerkrachten hebben een belangrijke rol in signalering. IB’ers en directeuren zouden moeten monitoren: wat is de ontwikkeling van een kind per schooljaar en wanneer is welke ingreep nodig?”

Scenario’s opstellen

Volgens Ernst is heldere communicatie met ouder en kind het belangrijkste. “Al tijdens de kennismaking ga je het gesprek aan over grenzen van de school, maar ook van de ouders en van het kind zelf. Wat kunnen we van elkaar verwachten qua inzet? Dit kun je vervolgens omzetten in scenario’s. En één van de scenario’s is ook altijd dat er buiten het reguliere onderwijs een betere ontwikkelplek voor een kind is.”

Nees Sparnaaij, leerkracht Immanuelschool “Overall ligt wel een boek”

Toen ik klein was, waren oorlogsboeken favoriet. Met name ‘Snuf de hond’ en ‘Oorlogswinter’ heb ik minstens tien keer gelezen. Ik ben opgegroeid in een gezin waarin lezen erg werd gestimuleerd.

Als mijn vader de krant las, kreeg ik een

stift en een opdracht: bijvoorbeeld kleur alle letters b. Mijn moeder las veel en bezocht met mij en mijn broertje en zusjes iedere week de bibliotheek. Ik las alles wat los en vast zat. Geschiedenis heb ik altijd heel interessant gevonden en de Tweede Wereldoorlog had bij ons

Een specialisme, speciale aanpak, hobby of voorbeeld, **dit doen jouw collega's:**

Mascha Bouma, leerkracht bij De Ark in Heemstede en haar gezin zijn de afgelopen 3 jaar gastgezin geweest voor 2 puppy's van Stichting Hulphond. "Ik ben gek op honden en naast 2 dagen werken en zorgen voor mijn gezin, zocht ik nog een andere zinvolle invulling van mijn dagen. Dat moest dan wel te combineren zijn natuurlijk."

"Die invulling heb ik gevonden bij Stichting Hulphond. Deze stichting helpt mensen met een fysieke of geestelijke zorgvraag door de inzet van een hulphond. Als gastgezin zorg je ervoor dat een puppy socialiseert", legt Mascha uit. "Vooraf krijg je zelf een theoretische opleiding en leer je onder andere de taal van honden begrijpen."

Helpen met trainen

Zodra de puppy is 'geplaatst', moet het gastgezin de hond eerst stap voor stap laten wennen aan de omgeving. "Eerst in huis en later ga je naar buiten, naar een school, naar winkels en uiteindelijk stap je samen in een drukke trein. Als gastgezin verzorg je een basistraining van de pup. En na 14 maanden moet je afscheid nemen. Dat is trouwens niet makkelijk", vertelt Mascha. "De hond gaat dan naar een kennel en krijgt daar een specifieke training. Daar wordt gekeken welke talenten de hond heeft en welke cliëntgroep daarbij past. Cliënten in een rolstoel, met PTSS of epilepsie. Ook wordt gekeken of de hond geschikt is als hulphond voor een kind. "Ons tweede gastpuppy

was ongelukkig in de kennel. Daarom hebben we hem opnieuw opgenomen in ons gezin en mocht ik samen met een professionele trainer de hond verder trainen voor een specifieke cliëntengroep. Doordat deze hond gevoelig was voor signalen, bleek hij geschikt voor een cliënt met epilepsie. Dat betekende thuis doen alsof ik een toeval

kreeg, zodat de hond leerde juist te handelen."

Voorlezen voor een hond

Op school zijn de kinderen uit de groep geïnteresseerd in dit bijzondere vrijwilligerswerk van Mascha. "Ik vertel er ook veel over, laat foto's zien en uiteraard heb ik de pup een keer meegenomen naar school. Ook hebben we een sponsorloop gedaan voor de Stichting", zegt Mascha. "En nu zijn we in deze regio bezig met het project 'kwispel-lezen'. Een kind dat het lastig vindt voor te lezen, kan dan aan een hond voorlezen en dat blijkt minder moeilijk te zijn voor het kind."

Op www.hulphond.nl kun je meer informatie vinden over deze initiatieven.

in de familie een belangrijke plaats. Toen ik in groep 8 zat en mijn opa naar zijn belevenissen vroeg, schreef hij een boek voor mij waarin al zijn herinneringen aan die tijd zijn beschreven. Spanning en dilemma's in boeken over die periode, trokken mijn aandacht. Ik verduwen uren naar mijn slaapkamer om me in een verhaal te verliezen. Nu lees ik standaard vijf boeken tegelijk. Meestal twee kinder- of jeugdboeken, een voor volwassenen en studieboeken over mijn vak, of geloof. Op

mijn nachtkastje, in de woonkamer, op kantoor: overal ligt wel een boek. Iedere avond lees ik nog voor aan mijn jongste twee kinderen. Met mijn zontje ben ik net aan een heel toffe serie begonnen: Ottillie en de Drochtenjagers van Rhiannon Williams. Het boek speelt in een fantasiewereld, waarin het koninkrijk bedreigd wordt door drochten. Om het koninkrijk te beschermen ontvoert de koning jongens om ze op te leiden als drochtenjagers. Als het broertje van

Ottillie ontvoerd wordt, probeert ze erachter te komen wat er met hem gebeurd is. Ze moet zich zelfs als jongen vermommen om hem weer terug te krijgen. Ottillie komt voor lastige keuzes te staan. Het boek is superspannend en heeft een flinke dosis girlpower, monsters en gevechten. Vriendschap en opkomen voor een ander zijn van het grootste belang. Een aanrader voor jongens en meiden in groep 7 en 8 die zich een beetje kunnen inleven in een fantasiewereld.

Wie hebben die feestelijke kadotasjes toch gemaakt?

‘Samen staan we sterk’ is een veelgehoorde kreet in deze coronaperiode. Zo ontstond het idee een aantal leerlingen van VSO De Waterlelie ons te laten helpen met de kerstkado’s voor alle medewerkers. Vijf leerlingen missen namelijk op vrijdag hun dagje werken bij Paswerk, een sociale onderneming op het SEIN-terrein in Cruquius.

Eén meisje en vier jongens tussen de 15 en 17 jaar gaan elke dag met veel plezier naar school. Zij zitten op De Waterlelie omdat zij meer ondersteuning nodig hebben om tot bloei te komen vanwege epilepsie (een chronische, neurologische aandoening), een lichamelijke beperking of een combinatie van verschillende beperkingen. Zoals voor eigenlijk iedereen geldt, zijn deze leerlingen gebaat bij regelmaat en voorspelbaarheid. Door corona kunnen ze niet naar hun wekelijkse groepsstage bij Paswerk. Daarom hadden zij op de vrijdagen in november tijd over om een alternatief project te doen.

De leerlingen vonden het ‘een gave opdracht, omdat ie zo groot is’. Ze hebben het met plezier gedaan, hoewel de jongens soms wel even genoeg hadden van ‘al dat geknutsel’. Volgens onderwijsassistent Nicky waren ze ‘heerlijk bezig en uren geconcentreerd aan het werk’.

De Waterlelie is een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs waar leerlingen van 4 tot 18 jaar worden begeleid in het leren kennen van hun ontwikkelingsmogelijkheden en hun zelfredzaamheid. Meer lezen: www.dewaterlelie.net.

Heb jij een innovatief onderwijsconcept gespot? Werk je aan een futuristisch leermiddel voor in de klas, of deel je graag je onaardse visie op de toekomst van onderwijs met je collega's? Dan bieden we je hier ruimte. Mail je idee naar info@jl.nu.